

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Середня освіта (Українська мова і література,
Мова і література (англійська))**

першого рівня вищої освіти (бакалавр)

**за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізація Середня освіта (Мова і література (англійська))
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

**Кваліфікація: вчитель української мови і літератури та
зарубіжної літератури, вчитель англійської мови основної школи**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

проф. О. І. Безлюдний /

(протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2018 р.

Ректор проф. О. І. Безлюдний

(наказ № 623 від «31» серпня 2018 р.)

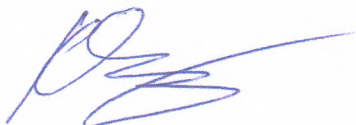
Умань – 2018

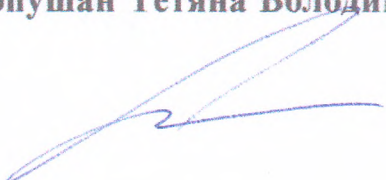
Передмова

Освітньо-професійну програму розроблено робочою групою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ):

-

1. Дуденко Олена Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
-

2. Коваль Валентина Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
-

3. Лопушан Тетяна Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
-

4. Гембарук Алла Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізація: Середня освіта (Мова і література (англійська))**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Кафедра української мови та методики її навчання. Кафедра української літератури, українознавства та методик їх навчання.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Професійна кваліфікація: вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель англійської мови основної школи
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 120 кредитів ЕКТС, термін навчання: 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 28 травня 2015 року протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2016 р. № 1415 л) УДПУ імені Павла Тичини визнано акредитованим за II (другим) рівнем з напрямку (спеціальності) 0203 Гуманітарні науки 8.020303 Філологія. Українська мова і література*. Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 року.
Цикл/рівень	Е() - ЕНЕА - перший цикл, ОЕ-СТЕ - 7 рівень, НРК - 7 рівень.
Передумови	На базі ОКР «молодший спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	1 рік 10 місяців
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ff.udpu.org.ua/navchannya/osvitni-prohramy-2/10186-2
1 - Мета освітньої програми	
Підготовка компетентного конкурентоспроможного вчителя української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін, новітніми технологіями навчання та навичками практичного застосування їх, спроможного вирішувати складні завдання і проблеми у галузі освіти, філології та педагогічної діяльності, підвищувати свій фаховий рівень, інтегруватися у світовий освітній простір.	
2 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Українська мова, мультидисциплінарна; галузь знань - українська мова та дотичні - російська мова, польська мова, теорія комунікації, знання іноземної - бажано. Програма передбачає такі компоненти: цикл загальної підготовки (9 кредитів ЕКТС, 270 годин); цикл професійної підготовки (66 кредитів ЕКТС, 1980 годин; разом з практичною підготовкою); дисципліни вільного вибору (30 кредитів ЕКТС, 900 годин); практична підготовка - 24 кредити; атестація - 3 кредити.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для бакалавра)
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Професійна освіта в галузі філології та методики навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури у закладах освіти різних рівнів акредитації.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатoproфільна підготовка фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) та спеціалізації Середня освіта (Мова і література (англійська))

3 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми націлені на освітню, методичну й управлінську діяльність відповідно до чинного Національного класифікатора України (за ДК 003:2010). Фахівці, які здобули освіту за освітньою програмою, можуть обіймати такі первинні посади: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади). 2444.2 Філолог, лінгвіст, перекладач. 2352 Інспектор шкіл. 2451.2. Редактор літературний. 2451.2 Член колегії (редакційної). 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування), а також у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах, ІТ-компаніях.
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за цією галуззю знань (що узгоджується з отриманим дипломом бакалавра), суміжною чи перехресною.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітньо-науковий процес здійснюється на засадах компетентнісного, особистісно зорієнтованого навчання із застосуванням інноваційних освітніх технологій. Комбінація лекцій, практичних та семінарських занять, наукових семінарів, стажування, практик у навчальних та наукових установах, виконання дослідницьких проєктів, аудиторне або дистанційне навчання.
Оцінювання	Кредитно-трансферна система, накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, поточний, модульний, підсумковий контроль. Усні та письмові екзамени, заліки, тестування знань та умінь, захисти курсових робіт і різних видів практик.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в процесі професійної діяльності в галузі освіти та науки (лінгвістики, літературознавства, методики викладання) або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Усвідомлення суспільного статусу і призначення професійної діяльності вчителя, професійна мотивованість. ЗК 2. Розуміння вагомості ролі мови як чинника національної ідентифікації, як інструмента оволодіння знаннями та освоєння досвіду, засобу спілкування і впливу. ЗК 3. Готовність до самоосвіти, здатність до саморозвитку, усвідомлення необхідності постійно підвищувати професійну кваліфікацію, інтелектуальний і загальнокультурний рівні. ЗК 4. Готовність до творчого пошуку, творчої самореалізації, креативності, прагнення розвивати і збагачувати професійні якості і здібності відповідно до нових суспільних реалій і потреб. ЗК 5. Здатність адекватно сприймати нові ідеї, експериментувати, засвоювати і впроваджувати нові інформаційні технології, програмні засоби, інтернет-ресурси в педагогічну та наукову діяльність. ЗК 6. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати інформацію, виявляти проблеми та усувати їх. ЗК 7. Здатність толерантно і безконфліктно комунікувати з різноманітною аудиторією, дотримуватися морально-етичних

	<p>принципів спілкування.</p> <p>ЗК 8. Готовність брати відповідальність за прийняті рішення, виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні професійних цілей, бажання досягти успіху.</p> <p>ЗК 9. Здатність до адаптації та дії у нових або нестандартних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність оцінювати ризики, готовність запобігати загрозам життю й здоров'ю.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність критично осмислити історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, усвідомити динаміку її розвитку.</p> <p>ФК 2. Готовність до високопрофесійного й висококультурного володіння українською та англійською мовою в усному й писемному різновидах.</p> <p>ФК 3. Здатність до різних видів лінгвістичного, літературознавчого аналізу; володіння науковим інструментарієм у галузі теорії та історії літератури, осмислення специфіки процесів розвитку української мови та літератури.</p> <p>ФК 4. Здатність осмислювати художню літературу як мистецтво слова, культурологічну проблематику літературного твору, усвідомлення специфіки української літератури в контексті світової.</p> <p>ФК 5. Теоретична і практична готовність до викладання у профільній школі та інших закладах освіти української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, формування у процесі освітньо-виховної діяльності національно свідомої мовної особистості.</p> <p>ФК 6. Теоретична і практична готовність навчати іноземній мові, розвивати лінгвальні здібності, здатність до перекладацької діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність до науково-дослідної діяльності у царині гуманітарних наук, володіння методологією, принципами та прийомами філологічних і психолого-педагогічних досліджень.</p> <p>ФК 8. Здатність до ефективної й компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної діяльності (батьківські збори, педради, методичні об'єднання філологів чи класних керівників) і наукової комунікації у галузі філології.</p> <p>ФК 9. Готовність до організації і провадження освітньо-виховного процесу як педагогічної взаємодії, спрямованої на розвиток особистості учня, демонстрування власних педагогічних здібностей у типових і нових освітніх реаліях, в організації учнів для ефективного вивчення у школі української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури.</p> <p>ФК 10. Готовність вивчати й упроваджувати у власну педагогічну і наукову діяльність передовий досвід відомих науковців та вчителів-практиків.</p> <p>ФК 11. Володіння правилами мовної поведінки / комунікації у різноманітних ситуаціях для попередження і врегулювання конфліктів.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>ПРН 1. Високопрофесійне і висококультурне володіння українською та англійською мовою в усному й писемному різновидах, здатність презентувати результати досліджень українською та англійською мовою.</p> <p>ПРН 2. Знання, розуміння і використання термінологічного апарату мовознавства, літературознавства, педагогіки і психології.</p> <p>ПРН 3. Знання основних напрямів розвитку та новітніх досягнень філології, педагогіки і психології.</p> <p>ПРН 4. Знання типологічних особливостей української мови на тлі близько- та далекоспоріднених мов; вміння здійснювати</p>

	<p>компаративний аналіз.</p> <p>ПРН 5. Володіння сучасними навичками організаційно-виховної та навчально-методичної діяльності, формами, методами, прийомами і технологіями навчання.</p> <p>ПРН 6. Уміння здійснювати контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітньо-виховного процесу.</p> <p>ПРН 7. Знання і практичне володіння методикою навчання іноземних мов.</p> <p>ПРН 8. Уміння раціонально використовувати мультимедійні ресурси, комп'ютерні технології, мережу Інтернет; знання типології електронної і мультимедійної дидактичної продукції, Інтернет-ресурсів навчального характеру, володіння критеріями оцінки їх якості та методикою використання електронних засобів навчання мови на уроках та у позакласній роботі; уміння самостійно продукувати електронну і мультимедійну продукцію дидактично-комунікативного призначення.</p> <p>ПРН 9. Уміння планувати й організовувати науково-дослідну роботу, апробувати її результати та застосовувати їх у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 10. Уміння застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації, будувати цілісні, логічні висловлювання в усному й письмовому мовленні.</p> <p>ПРН 11. Дотримання у своїй діяльності принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база дозволяє проводити всі види лабораторної, практичної, науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес повною мірою забезпечений друкованими навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками, а також електронних носіях. Навчальні курси розміщені в системі дистанційного навчання Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється на основі двосторонніх договорів між Уманським державним педагогічним університетом та вищими закладами освіти й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до двосторонніх договорів між Уманським державним педагогічним університетом та зарубіжними навчальними закладами реалізуються програми подвійного диплома: Університет у м. Порту (Португалія). Тракійський університет у м. Стара Загора (Болгарія). Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського у м. Гнезно (Польща). Поморська академія у м. Слупську (Польща). Державна вища професійна школа імені Я. А. Коменського у м. Лешно (Польща). Академія імені Яна Длугоша у м. Ченстохові (Польща).

	Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича у м. Гнезно (Польща). Державна вища школа професійної освіти у м. Хелмі (Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачено здобування вищої освіти іноземними студентами за умови знання української мови.

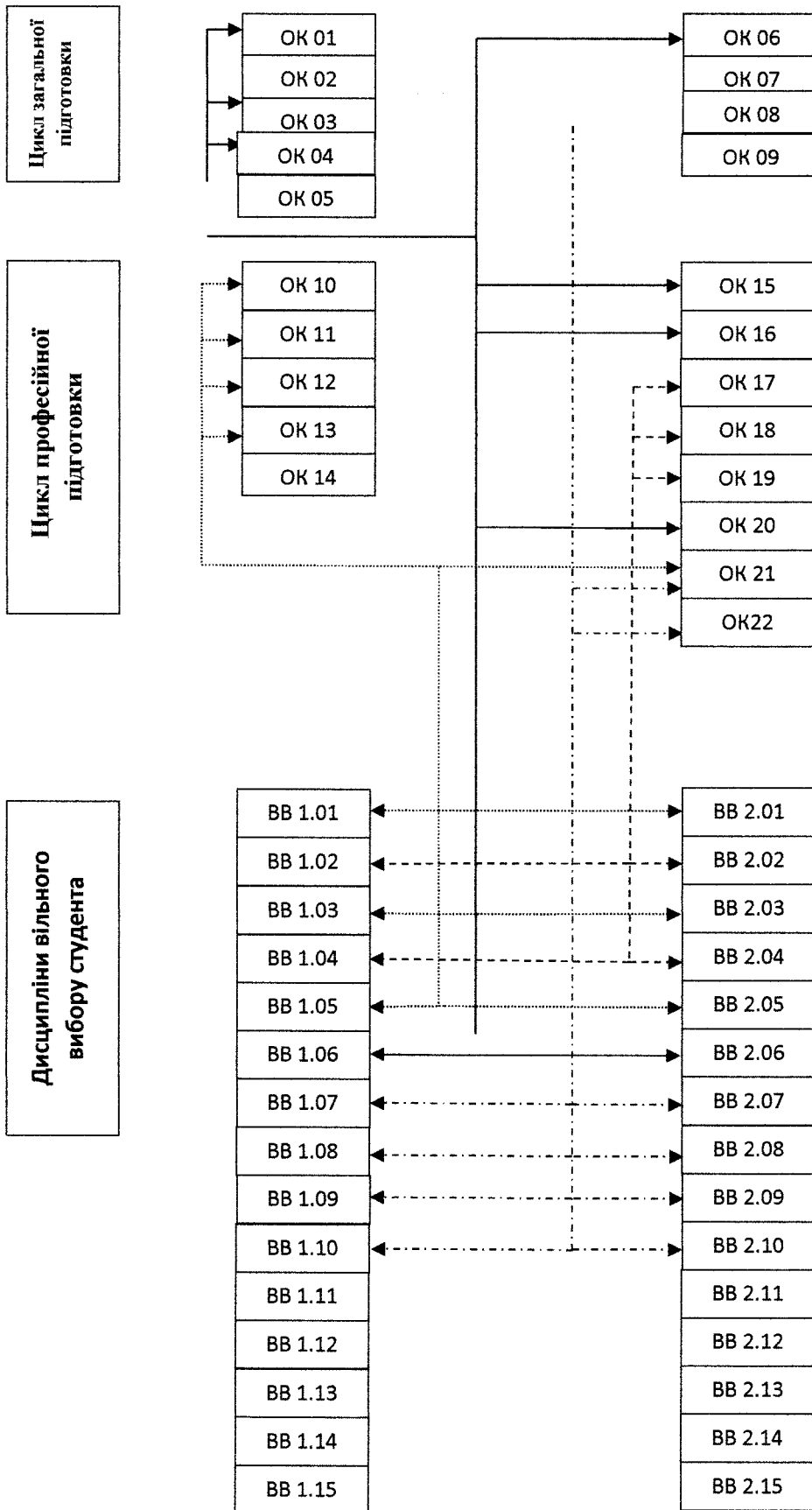
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I	Цикл загальної підготовки		
ГП	Гуманітарна підготовка		
OK 01	Історія та культура України	3	екзамен
OK 02	Філософія	3	екзамен
ФП	Фундаментальна підготовка		
OK 03	Охорона праці та безпека життєдіяльності	3	залік
II Цикл професійної підготовки			
ППП Психолого-педагогічна підготовка			
OK 04	Педагогіка	3	залік
OK 05	Методика навчання української мови	3	екзамен
OK 06	Методика навчання української літератури	3	екзамен
OK 07	Методика навчання зарубіжної літератури	3	залік
НПП Науково-предметна підготовка			
OK 08	Сучасна українська літературна мова	13	екзамен, залік
OK 09	Історія української літератури	13	екзамен, залік
OK 10	Історія зарубіжної літератури	8	екзамен
OK 11	Старослов'янська мова	3	екзамен
OK 12	Історична граматики української мови	5	екзамен
OK 13	Ділова українська мова	3	екзамен
OK 14	Фольклор	3	залік
OK 15	Українська діалектологія	3	залік
OK 16	Стилістика української мови	3	екзамен
Вибіркові компоненти ОП			
ВВ	Блок №1		
ВВ1.01	Практичний курс англійської мови (I)	9	залік
ВВ1.02	Практичний курс англійської мови (II)	8	залік
ВВ1.03	Країнознавство	3	екзамен
ВВ1.04	Лексикологія англійської мови	3	залік
ВВ1.05	Історія англійської мови	3	екзамен
ВВ1.06	Методика навчання англійської мови	4	екзамен
	Вибірковий блок №2		
ВВ2.01	Практика усного і писемного мовлення (I)	9	залік
ВВ2.02	Практика усного і писемного мовлення (II)	8	залік
ВВ2.03	Стилістика англійської мови	3	екзамен
ВВ2.04	Порівняльна лексикологія української та англійської мов	3	залік
ВВ2.05	Аналіз підручників з англійської мови	3	екзамен
ВВ2.06	Теоретична граматики англійської мови	4	екзамен
	Практична підготовка		

П.1	Навчальна (фольклорна, діалектологічна)	3	залік
П.2	Виробнича (педагогічна практика)	9	екзамен
	Атестація	3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120	

Структурно-логічна схема

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випусників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену, випускного екзамену зі спеціалізації та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра освіти та професійної кваліфікації: вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель англійської мови основної школи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Див. додаток

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Див. додаток

Затверджено на засіданні вченої ради факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 13 від 27.06 2018 р.).

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Дуденко Олена Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Розробники:

- 1. Коваль Валентина Олександрівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 2. Лопушан Тетяна Володимирівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 3. Гембарук Алла Степанівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Усвідомлення суспільного статусу і призначення професійної діяльності вчителя, професійна умотивованість.	+		+	+
Розуміння вагомості ролі мови як чинника національної ідентифікації, як інструмента оволодіння знаннями та освоєння досвіду, засобу спілкування і впливу.	+		+	+
Готовність до самоосвіти, здатність до саморозвитку, усвідомлення необхідності постійно підвищувати професійну кваліфікацію, інтелектуальний і загальнокультурний рівні.	+		+	+
Готовність до творчого пошуку, творчої самореалізації, креативності, прагнення розвивати і збагачувати професійні якості і здібності відповідно до нових суспільних реалій і потреб.	+	+	+	+
Здатність адекватно сприймати нові ідеї, експериментувати, засвоювати і впроваджувати нові інформаційні технології, програмні засоби, інтернет-ресурси в педагогічну та наукову діяльність.	+	+	+	+
Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати інформацію, виявляти проблеми та усувати їх.	+	+	+	+
Здатність толерантно і безконфліктно комунікувати з різноманітною аудиторією, дотримуватися морально-етичних принципів спілкування.			+	+
Готовність брати відповідальність за прийняті рішення, виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні професійних цілей, бажання досягти успіху.			+	+
Здатність до адаптації та дії у нових або нестандартних ситуаціях.	+	+	+	+
Здатність оцінювати ризики, готовність запобігати загрозам життю й здоров'ю.	+	+	+	+
Фахові компетентності				
Здатність критично осмислити історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, усвідомити динаміку її розвитку.	+	+	+	+
Готовність до високопрофесійного й висококультурного володіння українською та англійською мовою в усному й писемному різновидах.	+	+	+	+

Здатність до різних видів лінгвістичного, літературознавчого аналізу; володіння науковим інструментарієм у галузі теорії та історії літератури, осмислення специфіки процесів розвитку української мови та літератури.	+	+	+	+
Здатність осмислювати художню літературу як мистецтво слова, культурологічну проблематику літературного твору, усвідомлення специфіки української літератури в контексті світової.	+	+	+	+
Теоретична і практична готовність до викладання у профільній школі та інших закладах освіти української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, формування у процесі освітньо-виховної діяльності національно свідомої мовної особистості.	+	+	+	+
Теоретична і практична готовність навчати іноземній мові, розвивати лінгвальні здібності, здатність до перекладацької діяльності.	+	+	+	+
Здатність до науково-дослідної діяльності у царині гуманітарних наук, володіння методологією, принципами та прийомами філологічних і психолого-педагогічних досліджень.	+	+	+	+
Здатність до ефективної й компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної діяльності (батьківські збори, педради, методоб'єднання філологів чи класних керівників) і наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) у галузі філології.	+	+	+	+
Готовність до організації і провадження освітньо-виховного процесу як педагогічної взаємодії, спрямованої на розвиток особистості учня, демонстрування власних педагогічних здібностей у типових і нових освітніх реаліях, в організації учнів для ефективного вивчення у школі української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури.	+	+	+	+
Готовність вивчати й упроваджувати у власну педагогічну і наукову діяльність передовий досвід відомих науковців та вчителів-практиків.	+	+	+	+
Володіння правилами мовної поведінки / комунікації у різноманітних ситуаціях для попередження і врегулювання конфліктів.	+	+	+	+